

POSTANOWIENIE

24 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 24 kwietnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku B. K. i P. K.
z udziałem E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na skutek skargi kasacyjnej B. K. i P. K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 20 grudnia 2022 r., II Ca 1253/18,

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- II. zasądza od P. K. i B. K. na rzecz E. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 20 grudnia 2022 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zmienił zaskarżone postanowienie Sądu Rejonowego we Wrześni w ten sposób, że oddalił wniosek o ustanowienie służebności przesyłu, uchylił punkt 2. wyroku sądu pierwszej instancji i orzekł o kosztach postępowania za obie instancje.

Skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia wywiedli wnioskodawcy zaskarżając je w całości. Wnieśli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołując się na jej oczywistą zasadność oraz potrzebę wykładni art. 292 w zw. z art. 285 § 1 i 2 k.c.

Uczestnik w złożonej odpowiedzi na skargę wniósł o „nie przyjęcie skargi do rozpoznania; oddalenie skargi kasacyjnej Wnioskodawcy; zasądzenie od Wnioskodawców na rzecz Uczestnika (...) kosztów postępowania związanego z przyjęciem skargi kasacyjnej do rozpoznania, kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W art. 398⁹ § 1 k.p.c. ustawodawca zawarł zamknięty katalog przesłanek, na podstawie których Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, skarga kasacyjna będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Skarżący nie zdołali wykazać, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem Sądu Najwyższego przesłanka ta jest spełniona, jeśli zaskarżone orzeczenie zapadło z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów lub podstawowych praw możliwym do dostrzeżenia bez konieczności prowadzenia szczegółowej analizy sprawy. Skarżący wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tej przesłance ma obowiązek wykazać, że skarżone orzeczenie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami lub przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny (zob. m.in. post. SN z 20 marca 2019 r., I CSK 475/18; z 11 kwietnia 2018 r., IV CSK 506/17; z 16 kwietnia 2018 r., IV CSK 529/17).

Podnoszone przez wnioskodawców w rozpoznawanej skardze kwestie nie świadczą w żadnej mierze o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, ale stanowią niedopuszczalną polemikę ze stanowiskiem wyrażonym przez Sąd w zaskarżonym orzeczeniu, przebiegiem postępowania dowodowego oraz oceną dowodów przyjętą

przez sądy powszechne. Przytoczone przez skarżących argumenty stanowią odzwierciedlenie obranej przez nich taktyki procesowej i subiektywnej oceny powstałego w sprawie sporu. Kwestionowane przez skarżących decyzje procesowe Sądu oraz przyjęta przez niego ocena sprawy w żadnej mierze nie może zostać uznana za oczywiście nieprawidłową. Jednocześnie skarżący pomijają, że Sąd Najwyższy, jako sąd prawa, pozostaje związany ustaleniami faktycznymi dokonanymi przez sądy powszechne, z uwagi na jednoznaczne brzmienie art. 398¹³ § 2 k.p.c.

Skarga kasacyjna wnioskodawców nie zawiera ponadto dostatecznych argumentów dla uznania, że w sprawie występuje przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (zob. postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Wskazane przez skarżących przepisy nie czynią zadość tym wymaganiom. Nie rozważając ponownie wszystkich podnoszonych przez skarżących kwestii, należy podkreślić, na co uwagę zwrócili sami skarżący, że wykładnia art. 292 w zw. z art. 285 k.c. stanowiła przedmiot wielu wypowiedzi Sądu Najwyższego. Wszystkie związane z nimi kwestie, dotyczące możliwości zasiedzenia służebności przesyłu

przed 3 sierpnia 2008 r., możliwości doliczenia okresu występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹-305⁴ k.c. do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności, kwestia respektowania zasady numerus clausus ograniczonych praw rzeczowych oraz świadomości właściciela co do biegu terminu zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w stanach faktycznych analogicznych do zaistniałego w niniejszej sprawie były szczegółowo i wyczerpująco omawiane, także z uwzględnieniem reguł konstytucyjnych. Dlatego też obecnie należy jedynie jeszcze raz podkreślić, że we wskazanych powyżej kwestiach Sąd Najwyższy zajmuje jednolite i utrwalone stanowisku, któremu odpowiada treść orzeczenia zapadłego w niniejszej sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 lutego 2015 r., II CSK 310/14; 25 maja 2016 r., V CSK 547/15; 18 stycznia 2017 r., V CSK 159/16; 2 marca 2017 r., V CSK 356/16; 28 marca 2017 r., II CSK 462/16; 13 kwietnia 2017 r., I CSK 261/16; 10 listopada 2017 r., V CSK 33/17; 24 sierpnia 2018 r., II CSK 190/18; 12 września 2018 r., II CSK 876/16; 28 maja 2019 r., II CSK 593/18; zob. też decyzję Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 17 maja 2016 r., nr 8585/13, Piekarska i inni przeciwko Polsce).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 520 § 2 k.p.c. w związku z § 5 pkt 3 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ms]

